

ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

21st CENTURY MANAGEMENT SKILLS OF SCHOOL ADMINISTRATORS

IN SRI MUANG SCHOOL GROUP, RAYONG PRIMARY

EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

สุทิวส แสงโพธิ์¹, ภูวนัย สุวรรณธรา²

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

Suthiwat Saengpho¹, Phuwanai Suwantara²

Faculty of Graduate, Bangkok Suvarnabhumi University

Corresponding Author E-mail : sp.suthiwat@gmail.com¹, phuwanais@hotmail.com²

(Received : January 31, 2026; Edit : February 11, 2026; accepted : February 17, 2026)

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงานของครู กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูผู้สอน ในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 217 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ จากนั้นใช้การสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์ และค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุด คือ ด้านการใช้เทคโนโลยี 2) การเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบดังนี้ 2.1) จำแนกตามเพศของครู พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2) จำแนกตามระดับการศึกษาของครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ยกเว้นด้านวิสัยทัศน์ 2.3) จำแนกตามขนาดสถานศึกษาของครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูในโรงเรียนขนาดเล็ก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2.4) จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน of ครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการใช้เทคโนโลยี และด้านความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21, ผู้บริหารสถานศึกษา, กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the level of 21st century management skills of school administrators in Sri Muang School Group, Rayong Primary Educational Service Area Office 1, and 2) to compare the 21st century management skills of school administrators in Sri Muang School Group, Rayong Primary Educational Service Area Office 1, classified by gender, educational level, school size, and work experience of teachers. The research sample consisted of 217 teachers in Sri Muang School Group, Rayong Primary Educational Service Area Office 1. The sample size was determined using the Krejcie and Morgan table, employing stratified random sampling followed by simple random sampling. The research instrument was a 5-point rating scale questionnaire with a total reliability value of .95. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and One-way Analysis of Variance (ANOVA).

The research results found that: 1) Overall, the 21st century management skills of school administrators in Sri Muang School Group, Rayong Primary Educational Service Area Office 1, were at a high level. When considering each aspect, it was found that the highest mean was creativity, followed by vision, while the usage of technology was the lowest. 2) The comparison of the 21st century management skills of school administrators in the Sri Muang School Group under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1 yielded the following results. 2.1) Classification by gender indicated no overall statistically significant difference. When considering each aspect, only creativity exhibited a statistically significant difference at the .05 level. 2.2) Classification by educational level showed an overall statistically significant difference at the .05 level. Teachers with a graduate degree had a higher mean than teachers with a Bachelor's degree. When considering each aspect, all categories except vision displayed statistically significant differences at the .05 level. 2.3) Classification by school size revealed an overall statistically significant difference at the .05 level. Teachers in large and extra-large schools had a higher mean than teachers in small schools. When considering each aspect, creativity and human relations differed significantly at the .05 level. 2.4) Classification by work experience resulted in an overall statistically significant difference at the .05 level. Teachers with more than 10 years of experience had a higher mean than teachers with less than 5 years of experience. When considering each aspect, the use of technology and creativity showed statistically significant differences at the .05 level.

Keywords : 21st Century Management Skills, School Administrators, Sri Muang School Group, Rayong Primary Educational Service Area Office 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศและได้รับการคาดหวังให้ทำหน้าที่ต่าง ๆ ที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นส่วนช่วยในการเพิ่มความเท่าเทียมในสังคม และเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างอาชีพ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ แต่ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ทัวโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมการเมือง เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนากำลังคนให้มีมาตรฐานเทียบเท่ากับอาเซียนหรือนานาชาติตลอดจนเตรียมความพร้อมประชากรวัยเรียนให้มีทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งหมายความว่าเรียนรู้เพื่อให้ได้วิชาแกนและแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องให้ได้ทั้งสาระวิชา และได้ทักษะ 3 ด้าน คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ เพื่อความสำเร็จทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558 : 2-3) ดังนั้นในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นภาระที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพ อีกทั้งทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ยังมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษใหม่จะช่วยเตรียมความพร้อมให้คนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสารและร่วมมือทำงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิต เนื่องจากเป็นยุคที่เปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการเตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลง ซึ่งคนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัว เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านรูปแบบเศรษฐกิจการพึ่งพาอาศัยในที่เพิ่มมากขึ้นและภูมิทัศน์ในการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป (สุกรรยา อังคุระษี, 2565 : 12)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในอนาคต การที่สถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาและริเริ่มงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย ผู้บริหารต้องเป็นบุคลากรหลักในการประสานสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้ภารกิจต่าง ๆ สามารถดำเนินไปได้ด้วยความราบรื่นและเกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษามากที่สุด และอาจกล่าวได้ว่าคุณภาพการศึกษาจะบังเกิดผลดีหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับสมรรถภาพในการบริหารงานของผู้บริหารเป็นสำคัญ ผู้บริหารจะต้องมีสมรรถภาพการบริหารงาน คือ ทักษะในการบริหารงาน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการบริหารงาน เนื่องจากสถานศึกษาเป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาความสำเร็จของผู้บริหาร สามารถพิจารณาได้จากประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น ๆ ดังนั้นองค์ประกอบของความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารประการหนึ่ง ได้แก่ ทักษะของผู้บริหาร ซึ่งเกิดจากการนำความรู้ความชำนาญมาดำเนินการจนทำให้เกิดประสิทธิผล นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 จะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลักและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ดังนั้นจึงนับว่าสิ่งเหล่านี้เป็นภาระสำคัญของผู้บริหาร ที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้มีความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร และนอกองค์กรให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามารับมือบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้นรวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะเป็นที่ยอมรับต่อนานาชาติก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ (วัฒนา อภิวัน, 2564 : 24) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันควรมีทักษะที่สำคัญจำเป็นดังนี้ ทักษะด้านวิสัยทัศน์ เพื่อช่วยในการกำหนดภาพความสำเร็จในอนาคตของสถานศึกษา วางเป้าหมายที่จะดำเนินการร่วมกันทั้งองค์กร ทักษะด้านการพัฒนาสภาพ การเรียนการสอน สร้างมาตรฐานที่ดีทั้งด้านอาคารสถานที่ สื่อและอุปกรณ์ เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีเหมาะแก่การเรียนรู้ทักษะด้านการพัฒนาโครงสร้างองค์กร สร้างวัฒนธรรมองค์กร ออกแบบระบบการทำงานตามโครงสร้าง วางเป้าหมายตัวชี้วัดแก่บุคลากรและทีมงานเพื่อลงสู่การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพทักษะด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยการวางแผนออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะกับบริบทของโรงเรียนนิตศ ตัดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ทักษะด้านการวางแผนพัฒนาคุณภาพครู เปิดโอกาสให้บุคลากรได้พัฒนาและมีความก้าวหน้าในอาชีพ ทักษะด้านการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน ที่ผู้บริหารสามารถสร้างเครือข่ายและประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าในการดำเนินกิจกรรมและความสำเร็จของโรงเรียนกับกลุ่มผู้ปกครองและผู้นำชุมชนได้ (Trilling and Fadel, 2009 : 50; Day and Sammons, 2016 : 7)

โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ประกอบด้วยโรงเรียนในเครือข่ายทั้งสิ้นจำนวน 12 โรงเรียน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มศรีเมืองเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จาก พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1 ได้ให้ข้อมูลว่า การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมากเมื่อเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมา

มา ซึ่งมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการปรับตัวและการพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีของบุคลากร การพัฒนาตนเองให้มีความรู้รอบด้านของครูนั้นต้องมามากเป็นพิเศษโดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี ผู้บริหารจำเป็นต้องส่งเสริมสนับสนุน บุคลากร เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถด้านเทคโนโลยี และผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเทคโนโลยี การสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อย่างเหมาะสม (สนอง เพ็ชรฉกรรจ์, 2567 : สัมภาษณ์) และนอกจากนี้ยังสอดคล้องผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2 ซึ่งได้กล่าวถึงปัญหาที่พบในเชิงพื้นที่ว่า 1) ด้านการใช้เทคโนโลยี พบว่า ผู้บริหารบางส่วนยังไม่สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว ทำให้การบริหารงาน การสื่อสาร และการจัดการข้อมูลขาดประสิทธิภาพ โรงเรียนบางแห่งมีระบบอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ล้าสมัย ส่งผลให้การดำเนินงานด้านเทคโนโลยีไม่ต่อเนื่อง ผู้บริหารต้องรับผิดชอบงานหลายด้าน ทำให้ไม่สามารถเรียนรู้หรือปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้เต็มที่ ไม่มีเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญช่วยเหลือด้านเทคนิค ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างล่าช้า งบประมาณด้านเทคโนโลยีมีจำกัด ทำให้ไม่สามารถจัดหาอุปกรณ์ ซอฟต์แวร์ หรือพัฒนาระบบได้เพียงพอต่อความต้องการ 2) ด้านความคิดสร้างสรรค์ พบว่า ผู้บริหารบางส่วนยังยึดติดกับรูปแบบการบริหารแบบเดิม เน้นการปฏิบัติตามระเบียบมากกว่าการสร้างนวัตกรรม ทำให้ขาดความยืดหยุ่นในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการศึกษา สภาพแวดล้อมการทำงานไม่ส่งเสริมให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ไม่มีระบบรางวัลหรือการยอมรับต่อแนวคิดสร้างสรรค์ ทำให้ผู้บริหารขาดแรงผลักดันในการริเริ่มสิ่งใหม่ การอบรมส่วนใหญ่มีมุมมองเน้นเรื่องระเบียบ กฎหมาย หรือการบริหารทั่วไป แต่ยังขาดหลักสูตรที่ส่งเสริมการคิดนอกกรอบและการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม 3) ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า ผู้บริหารบางส่วนยังไม่สามารถสื่อสารให้เข้าใจง่ายหรือเหมาะสมกับบุคลากรในแต่ละระดับ ส่งผลให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนและบรรยากาศการทำงานไม่ราบรื่น บางครั้งผู้บริหารเน้นการสั่งการมากกว่าการรับฟัง ทำให้ครูและบุคลากรไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานของโรงเรียน การบริหารที่ขาดความเที่ยงธรรมอาจสร้างความขัดแย้งภายในองค์กรและทำให้ความไว้วางใจต่อผู้บริหารลดลง และ 4) ด้านวิสัยทัศน์ พบว่า ผู้บริหารบางส่วนยังไม่มีเป้าหมายหรือแนวทางการพัฒนาโรงเรียนที่ชัดเจน ไม่สามารถกำหนดทิศทางให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และนโยบายการศึกษายุคใหม่ การกำหนดวิสัยทัศน์มักเกิดจากผู้บริหารเพียงลำพัง ไม่ได้เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วม ทำให้ขาดความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของและไม่เกิดพลังในการขับเคลื่อนตามเป้าหมาย (สิริดา นาคเรืองศรี, 2567 : สัมภาษณ์)

สภาพปัญหาที่พบในเชิงพื้นที่ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีความจำเป็นเร่งด่วน เนื่องจากบริบทเฉพาะของจังหวัดพะเยาในฐานะพื้นที่ขับเคลื่อนระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมระดับประเทศ ส่งผลให้สถานศึกษาต้องเผชิญกับสภาวะการแข่งขันที่สูงและแรงกดดันจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ข้อจำกัดด้านความคล่องแคล่วทางเทคโนโลยีและการยึดติดกับรูปแบบการบริหารแบบเดิมตามที่ปรากฏในข้อมูลการสัมภาษณ์ ชี้ให้เห็นว่าหากผู้บริหารยังขาดทักษะเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง ย่อมส่งผลเสียโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการขาดการบูรณาการเทคโนโลยีที่ทันสมัยลงสู่ห้องเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะดิจิทัลและสมรรถนะที่จำเป็นในการแข่งขันในตลาดแรงงานยุคใหม่ อีกทั้งการบริหารที่ขาดความคิดสร้างสรรค์และวิสัยทัศน์เชิงรุกจะทำให้สถานศึกษาไม่สามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้นวัตกรรม จนนำไปสู่ภาวะถดถอยทางการศึกษาที่ผู้เรียนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษกลับไม่สามารถเข้าถึงโอกาสหรือประกอบอาชีพในภาคอุตสาหกรรมในท้องถิ่นของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การศึกษาทักษะการบริหารที่ครอบคลุมทั้งด้านเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ มนุษยสัมพันธ์ และวิสัยทัศน์ในครั้งนี้ จึงเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการบริหารให้เท่าทันต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ เพื่อให้โรงเรียนในกลุ่มศรีเมืองให้สามารถขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาและสร้างอนาคตที่ดีให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

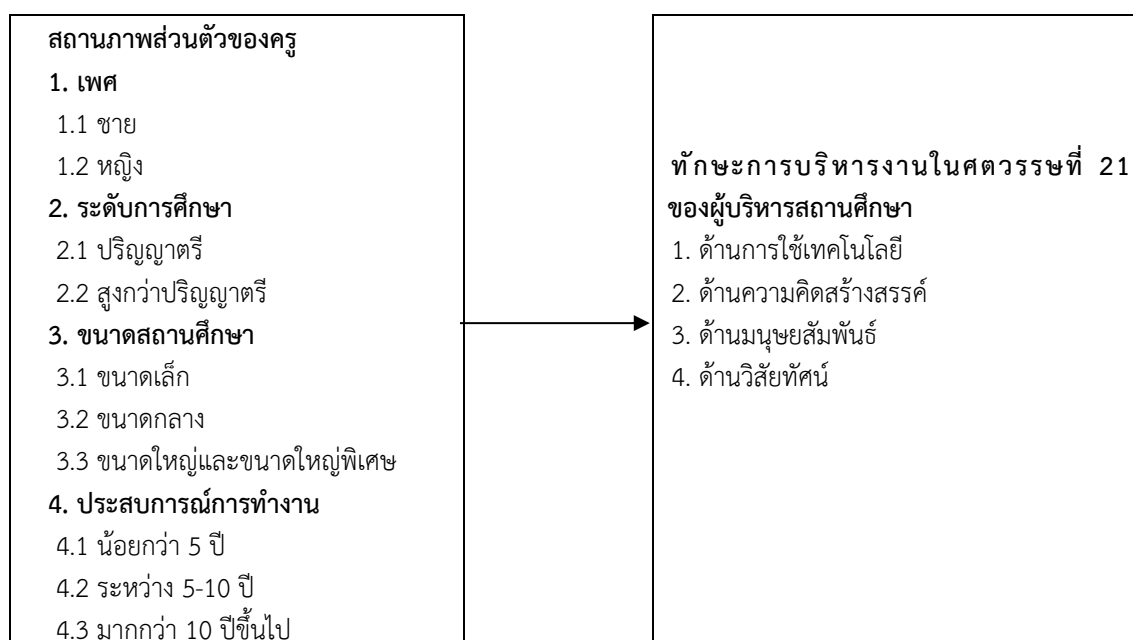
จากสภาพการณ์ที่กล่าวมาข้างต้น บ่งชี้ให้เห็นถึงความไม่สอดคล้องระหว่างทักษะการบริหารที่คาดหวังในยุคปัจจุบันกับสภาพการปฏิบัติงานจริง ที่ยังคงเผชิญข้อจำกัดในหลากหลายมิติ ทั้งด้านความเท่าทันทางเทคโนโลยี การสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหาร การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และการกำหนดทิศทางองค์กรเชิงรุก ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการนำพาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้วยความสำคัญดังกล่าว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการศึกษาระดับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาประเด็นดังกล่าว เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสำคัญในการกำหนดแนวทางพัฒนาสมรรถนะทางการบริหารให้มีความเข้มแข็งและสอดคล้องกับบริบทความเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงานของครู

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยผู้วิจัยศึกษาและสังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ Baird (2006 อ้างถึงใน แพรดาว สอนงพันธ์, 2557 : 34) Weigel (2012 อ้างถึงใน ชัยยนต์ เพาพาน, 2559 : 306) พิมพ์วรรณ เพชรสมบัติ (2560 : 39) ไกรสร เจริญทอง (2561 : 9-10) ปัทมพร พงษ์เพชร (2561 : 7) มณฑาทิพย์ นามนุ (2561 : 15) พรทิพย์ มงคลเสถียร (2563 : 124) สัตตบุษย์ โพธิ์รุท (2564 : 13-16) นิภาพร รอดไพบูลย์ (2565 : 5) มลฤดี สานดี (2565 : 9) สุกรรยา อังคระชี (2565 : 5) ประกอบด้วยทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมี 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการใช้เทคโนโลยี 2) ด้านความคิดสร้างสรรค์ 3) ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 4) ด้านวิสัยทัศน์ ดังแผนภาพที่ 1

สมมติฐานการวิจัย

การศึกษานี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 แตกต่างกัน
2. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 แตกต่างกัน
3. ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 แตกต่างกัน
4. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 492 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 217 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และกำหนดสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียน แล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่

1. ตัวแปรต้น จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว ดังนี้
 - 1.1 เพศ ประกอบด้วย (1) ชาย และ (2) หญิง
 - 1.2 ระดับการศึกษา ประกอบด้วย (1) ปริญญาตรี และ (2) สูงกว่าปริญญาตรี
 - 1.3 ขนาดสถานศึกษา ประกอบด้วย (1) ขนาดเล็ก (2) ขนาดกลาง (3) ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ
 - 1.4 ประสบการณ์ทำงาน ประกอบด้วย (1) น้อยกว่า 5 ปี (2) ระหว่าง 5-10 ปี และ (3) มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
2. ตัวแปรตาม คือ ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย
 - 2.1 ด้านการใช้เทคโนโลยี
 - 2.2 ด้านความคิดสร้างสรรค์
 - 2.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์
 - 2.4 ด้านวิสัยทัศน์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน รวมทั้งสิ้น จำนวน 34 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารแนวคิด และทฤษฎีตามที่กำหนดในกรอบและแนวคิดในการวิจัย เพื่อนำไปสู่การสร้างและพัฒนาแบบสอบถามที่เกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จากนั้นนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-Objective Congruence : IOC) โดยผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาพบว่า โดยพบว่า มีค่าเท่ากับ 1.00 (ทุกข้อคำถาม) และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงให้สมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-204) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับพบว่า มีค่าเท่ากับ .95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสืออนุเคราะห์จากฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บแบบสอบถามด้วยตนเองตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม 2568 ถึง วันที่ 20 มีนาคม 2568 ซึ่งได้รับข้อมูลกลับคืนครบถ้วนจำนวน 217 ชุด (คิดเป็นร้อยละ 100) จากนั้นจึงตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม จากนั้นนำคะแนนที่ได้จัดพิมพ์ลงเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ข้อมูลทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21

ของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนจำแนกตามขนาดสถานศึกษา และ ประสิทธิภาพการทำงาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และ ประสิทธิภาพการทำงาน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม n = 217

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
(1) ชาย	71	32.71
(2) หญิง	146	67.29
รวม	217	100.00
2. ระดับการศึกษา		
(1) ปริญญาตรี	150	69.12
(2) สูงกว่าปริญญาตรี	67	30.88
รวม	217	100.00
3. ขนาดสถานศึกษา		
(1) เล็ก	31	14.28
(2) กลาง	66	30.41
(3) ใหญ่และใหญ่พิเศษ	120	55.31
รวม	217	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ) n = 217

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
4. ประสิทธิภาพการทำงาน		
(1) น้อยกว่า 5 ปี	92	42.39
(2) ระหว่าง 5-10 ปี	76	35.02
(3) มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	49	22.59
รวม	217	100.00

จากตารางที่ 1 พบดังนี้ 1) เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 67.29 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 32.71 2) ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับ การศึกษาปริญญาตรี จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 69.12 รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 30.88 3) ขนาดสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ จำนวน 120 คน คิด เป็นร้อยละ 55.31 รองลงมาคือ สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 30.41 และ 4) ประสิทธิภาพการทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 42.39 รองลงมาคือ มีประสิทธิภาพ ทำงานระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 35.02

2. การศึกษาระดับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 มีรายละเอียดดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

n = 217

ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านการใช้เทคโนโลยี	4.16	.55	มาก	4
2. ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.24	.45	มาก	1
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.22	.58	มาก	3
4. ด้านวิสัยทัศน์	4.23	.49	มาก	2
รวม	4.21	.45	มาก	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = .45) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = .45) รองลงมาคือ ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .49) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = .58) และด้านการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .55) ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ทำงานของครู

การเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตาม 1) เพศ 2) ระดับการศึกษา 3) ขนาดสถานศึกษา และ 4) ประสบการณ์ทำงาน ของครู โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3 ถึง 6 ดังนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามเพศของครู โดยรวมและรายด้าน

n = 217

ทักษะการบริหารงาน ในศตวรรษที่ 21 ของ ผู้ บ ริ ห า ร สถานศึกษา	เพศ				t	P
	ชาย (n = 71)		หญิง (n = 146)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการใช้ เทคโนโลยี	4.19	.53	4.15	.56	.541	.589
2. ด้านความคิด สร้างสรรค์	4.38	.39	4.17	.47	3.481*	.001
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.24	.73	4.22	.50	.289	.773
4. ด้านวิสัยทัศน์	4.32	.59	4.18	.43	1.919	.056
รวม	4.28	.49	4.18	.43	1.594	.112

*P < .05

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามเพศของครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน ยกเว้นด้านความคิดสร้างสรรค์ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาของครู โดยรวมและรายด้าน

n = 217

ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการศึกษา				t	P
	ปริญญาตรี (n = 150)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 67)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการใช้เทคโนโลยี	4.07	.54	4.38	.50	- 4.170*	.000
2. ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.18	.47	4.38	.38	- 3.292*	.001
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.15	.57	4.40	.58	- 2.953*	.004
4. ด้านวิสัยทัศน์	4.18	.47	4.32	.53	-1.904	.059
รวม	4.14	.44	4.37	.43	- 3.544*	.001

*P < .05

จากตารางที่ 4 พบว่า การเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาของครู โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ยกเว้นด้านวิสัยทัศน์ ที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแปรปรวนทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาของครู โดยรวมและรายด้าน

n = 217

ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	ss	df	MS	F	P
1. ด้านการใช้เทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	1.015	2	.507	1.687	.188
	ภายในกลุ่ม	64.360	214	.301		
	รวม	65.374	216			
2. ด้านความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	4.499	2	2.249	11.796*	.000
	ภายในกลุ่ม	40.807	214	.191		
	รวม	45.305	216			
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2.282	2	1.141	3.367*	.036
	ภายในกลุ่ม	72.520	214	.339		
	รวม	74.802	216			
4. ด้านวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	.862	2	.431	1.763	.174
	ภายในกลุ่ม	52.298	214	.244		
	รวม	53.159	216			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.634	2	.817	4.076*	.018
	ภายในกลุ่ม	42.901	214	.200		
	รวม	44.535	216			

*P < .05

จากตารางที่ 5 พบว่า การเปรียบเทียบความแปรปรวนทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาของครู โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ด้านการใช้เทคโนโลยี

และด้านวิสัยทัศน์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความแปรปรวนทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของครูโดยรวมและรายด้าน

n = 217

ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	ss	df	MS	F	P
1. ด้านการใช้เทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	6.733	2	3.367	12.286*	.000
	ภายในกลุ่ม	58.641	214	.274		
	รวม	65.374	216			
2. ด้านความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	1.607	2	.803	3.935*	.021
	ภายในกลุ่ม	43.698	214	.204		
	รวม	45.305	216			
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	.887	2	.443	1.284	.279
	ภายในกลุ่ม	73.916	214	.345		
	รวม	74.802	216			
4. ด้านวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	1.209	2	.604	2.490	.085
	ภายในกลุ่ม	51.950	214	.243		
	รวม	53.159	216			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.751	2	.876	4.380*	.014
	ภายในกลุ่ม	42.784	214	.200		
	รวม	44.535	216			

จากตารางที่ 6 พบว่า การเปรียบเทียบความแปรปรวนทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของครูโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยี และด้านความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านวิสัยทัศน์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่ทันสมัย ปรับองค์การให้ก้าวทันยุค พัฒนาทีมงานให้เป็นบุคลากรแห่งการเรียนรู้ด้วยกระบวนการที่ทันสมัย สนับสนุนให้เข้าร่วมอบรมเพื่อรับความรู้ใหม่ ๆ ใช้การสื่อสารที่ชัดเจน ขับเคลื่อนองค์กรด้วยยุทธศาสตร์บริหารสมัยใหม่ พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณและสื่ออุปกรณ์อย่างเพียงพอ ส่งเสริมความสัมพันธ์ภายในและภายนอกองค์กร เคารพวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นผลสัมฤทธิ์ ปรับวิธีการสอนให้สร้างสรรค์ ทันสมัย ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และบูรณาการทักษะชีวิตและสังคม รวมถึงสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับทริลลิงและเฟเดล (Trilling and Fadel, 2009 : 50) กล่าวว่า ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 เป็นความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ สื่อสาร และร่วมมือ เพื่อปรับตัวให้เข้ากับโลกยุคใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมพร พงษ์เพชร (2561 : 9) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกรรยา อังคุระษี (2565 : 65) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยที่สูงสุดเป็นอันดับแรกคือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นอันดับสุดท้ายคือ ด้านการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1.1 ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่สูงสุดเป็นอันดับแรก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารมีความสามารถในการคิดและสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อพัฒนาสถานศึกษา มีความคิดเชิงบวก ใช้ความคิดเชิงสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา รวมถึงมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดนอกกรอบ นำความรู้ใหม่มาพัฒนาองค์กร และมองโลกอย่างหลากหลายและกว้างไกลแตกต่างจากเดิม สอดคล้องกับโรบินสัน (Robinson, 2011 : 187) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะสำคัญสำหรับผู้คนในศตวรรษที่ 21 เพราะช่วยให้สามารถคิดนอกกรอบ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และนำแนวคิดใหม่มาพัฒนาองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทิมา อามโกช และสายสุตา เตียเจริญ (2566 : 47-48) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาพร รอดไพบูลย์ (2565 : 87) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว ด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก

1.2 ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการใช้เทคโนโลยี แม้ว่าจะมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นอันดับสุดท้าย แต่ผลการวิจัยโดยรวมของด้านการใช้เทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และความเชี่ยวชาญในการใช้และบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจ การสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน และสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2561 : 45) กล่าวว่าผู้บริหารที่มีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ สนับสนุนการเรียนรู้ และพัฒนาครูผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเรเยส เรเยส และเซลอร์โ (Reyes, Reyes, and Selorio, 2023 : 58) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้นำการศึกษาที่มหาวิทยาลัยในเมืองมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำต้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยี เพื่อสร้างองค์กรที่มีประสิทธิภาพสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑาทิพย์ นามนุ (2561 : 86) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการใช้เทคโนโลยี โดยรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทิมา อามโกช และสายสุตา เตียเจริญ (2566 : 47-48) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ด้านการใช้เทคโนโลยี โดยรวม อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ทำงานของครู

2.1 ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศของครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากบทบาทและความรับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารทุกเพศมีความใกล้เคียงกัน การปฏิบัติงานจริงส่งผลให้ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมใกล้เคียงกัน อีกทั้งมาตรฐานวิชาชีพและนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดกรอบทักษะและคุณสมบัติที่ผู้บริหารทุกคนต้องมี ทำให้เพศไม่เป็นปัจจัยที่สร้างความแตกต่างอย่างชัดเจน ดังที่พรพิมล แก้วอุทัย (2563 : 9) ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารงาน การดำเนินกิจกรรม โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่น ๆ ที่มีอยู่ผ่านกระบวนการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561 : 86) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของฐิติพิรุณ โพธิ์ทอง เสริมทรัพย์ วรปัญญา และภูวดล จุลสุคนธ์ (2565 : 90) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาของครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาที่สูงจะมีทักษะการบริหารที่มากกว่าเนื่องจากได้รับการศึกษาและการฝึกฝนที่ลึกซึ้งและหลากหลายก่อนที่จะเข้าสู่การปฏิบัติหน้าที่ การศึกษาที่สูงช่วยให้มีความเข้าใจทางทฤษฎีและการปฏิบัติในการบริหารจัดการอย่างมีศักยภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งในในด้านกฎหมายการศึกษา การเงิน และนโยบายที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา สอดคล้องกับฮอยและมิเกล (Hoy and Miskel, 2008 : 36) ที่ระบุว่าผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามักมีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการที่ลึกซึ้งและหลากหลาย สามารถนำทฤษฎีและแนวคิดทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการพัฒนานโยบายการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ มุสิก และจุริพรพรรณ คงช่วย (2567 : 1951-1952) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของฉัตรชนก มุกธวัตร ชูชีพ ประทุมเวียง และพงษ์ธร สิงห์พันธ์ (2568 : 2663-2664) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาของครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจนตามสายงาน ทำให้ครูผู้สอนเข้าถึงผู้บริหารได้ยาก ขณะที่สถานศึกษาขนาดเล็กมีบุคลากรน้อย ผู้บริหารสามารถดูแลและสื่อสารได้โดยตรงโดยไม่ต้องผ่านลำดับชั้น ส่งผลให้ครูและผู้บริหารต้องรับผิดชอบงานหลากหลายมากขึ้น ทั้งนี้ความแตกต่างของขนาดสถานศึกษายังนำไปสู่ความคาดหวังต่อทักษะการบริหารที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยในสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งมีทรัพยากรจำกัดและบุคลากรน้อย ผู้บริหารจำเป็นต้องแสดงทักษะการบริหารแบบรอบด้าน ที่สามารถลงมือปฏิบัติร่วมกับครูได้ในทุกมิติ ในขณะที่สถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษซึ่งมีความซับซ้อนขององค์กรสูง ผู้บริหารกลับต้องเน้นหนักไปที่ทักษะการบริหารจัดการเชิงซ้อน เพื่อกำกับติดตามโครงสร้างสายงานที่ยุ่งยากและการบริหารทรัพยากรจำนวนมากให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กที่ต้องใช้ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 อย่างเต็มศักยภาพ เนื่องจากไม่มีผู้ช่วยรองรับภาระงาน จึงทำให้ครูในแต่ละขนาดของสถานศึกษามีมุมมองต่อทักษะของผู้บริหารแตกต่างกัน สอดคล้องกับฮอยและมิเกล (Hoy and Miskel, 2008 : 215) กล่าวว่า ลักษณะโครงสร้างและขนาดของสถานศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร โดยผู้บริหารในสถานศึกษาขนาดเล็กมักต้องทำงานหลายด้านและมีความใกล้ชิดกับครูมากกว่า ทำให้ต้องใช้ทักษะการบริหารหลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของอดิ กาญจน์ ศรีสังข์ (2564 : 94) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาพร รอดไพบุลย์ (2565 : 87) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปีมีการรับรู้มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ 5 ปีทั้งภาพรวม ด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันทุกคนได้มีโอกาสทำงานกับผู้บริหารหลายยุคหลายสมัย โดยแต่ละคนล้วนมีทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันไป มีเทคนิคในการคิดเชิงกลยุทธ์ในการบริหารแตกต่างกัน ส่งผลให้ครูรับรู้แตกต่างกัน ตามประสบการณ์ที่ครูได้รับทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านความรู้ความคิด และมุมมองที่กว้างขึ้น ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า ทำงานมากกว่าและได้ผ่านพ้นอุปสรรคมากกว่า จนมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานมากกว่า จึงทำให้สามารถวิเคราะห์ถึงทักษะด้านความคิดรวบยอด ต่อ

การคำนึงถึงความสามารถด้านการสื่อสารการจัดการผ่านสื่อ เทคโนโลยีต่าง ๆ ของผู้บริหารได้มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานน้อย สอดคล้องกับวัฒนา อภิวัน (2564 : 89) กล่าวว่า ประสบการณ์ในการทำงานเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงานเพราะประสบการณ์จะช่วยให้เรามีความเข้าใจและสามารถคาดการณ์ในเรื่องต่าง ๆ ได้ จากประสบการณ์ที่ผ่านมาจะทำให้ผู้บริหารมีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มากขึ้นในทุกด้านโดยครุคาคหวังว่าประสบการณ์ของผู้บริหารจะช่วยพัฒนาหน่วยงานและสถานศึกษามากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐกร วรรณวัฒน์ และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2564 : 127) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสัตตบุษย์ โพธิ์รุท (2564 : 173) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษา เรื่อง ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า ด้านการใช้เทคโนโลยี ค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการรับส่งข้อมูลข่าวสารให้ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ มีการใช้เทคโนโลยีในการสั่งการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ประสบการณ์ และจัดเก็บข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ และควรส่งเสริมพัฒนาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และเท่าทันต่อการใช้เทคโนโลยี ตลอดจนการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการบริหารจัดการด้านการใช้เทคโนโลยี

1.2 จากผลการศึกษา เรื่อง ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 2 รองจากสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความเข้าใจในการให้คำปรึกษา รับฟังและพยายามช่วยเหลือในการแก้ปัญหาของทุกคน สร้างแรงจูงใจของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมพบปะสังสรรค์ เพื่อให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

1.3 จากผลการศึกษา เรื่อง ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ ค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 3 รองจากสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ กระจายหน้าที่ความรับผิดชอบและการตัดสินใจร่วมกันกับบุคลากรอย่างเหมาะสม และใช้หลักการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ และเป้าหมายในการทำงาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และสังกัดอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และสังกัดอื่น ๆ

2.3 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). **แนวทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ไกรศร เจียมทอง. (2561). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จันทิมา อัมโมข และสายสุตา เตียเจริญ. (2566, พฤษภาคม-สิงหาคม). **ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง**. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 13 (2), 47-61.
- ฉัตรชนก มุกธวัตร ชูชีพ ประทุมเวียง และพงษ์ธร สิงห์พันธ์. (2568, มกราคม-เมษายน). **การศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ**. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 10 (1), 2663-2680.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). **ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21**. การประชุมวิชาการระดับชาติครุศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สู่ประชาคมอาเซียนทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21 มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- จิตติพิรญา โพธิ์ทอง เสริมทรัพย์ วรปัญญา และภูวดล จุลสุคนธ์. (2565, กันยายน-ธันวาคม). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1**. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 12 (3), 90-102.
- ณัฐกร วรรณวัฒน์ และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2564, กุมภาพันธ์). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร**. Journal of Roi Kaensam Academi, 6 (2), 126-138.
- นิภาพร รอดไพบูลย์. (2565). **ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว**. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประสิทธิ์ มุสิโก และรุจิราพรรณ คงช่วย. (2567, พฤษภาคม-สิงหาคม). **ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา**. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 9 (2), 1951-1966.
- ปัทมพร พงษ์เพชร. (2561). **ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- พรทิพย์ มงคลเสถียร. (2563). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- พรพิมล แก้วอุทัย. (2563). **ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามทัศนะของครู**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จังหวัดปทุมธานี**. รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- แพรวดาว สอนองฝัน. (2557). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภีรดา นาคเรืองศรี. (2567, 5 กุมภาพันธ์). **ผู้อำนวยการสถานศึกษา, โรงเรียนบ้านคลองทราย**. สัมภาษณ์.
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มลฤดี สวนดี. (2565). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วัฒนา อภิวัน. (2564). **ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามทรรศนะของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ**

- การอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สนอง เพ็ชรฉกรรจ์. (2567, 5 กุมภาพันธ์). ผู้อำนวยการสถานศึกษา, โรงเรียนวัดซากลูกหญ้า. สัมภาษณ์.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2561). การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สัตตบุษย์ โพธิ์รุท. (2564). ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุกรรยา อังคุระษี. (2565). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อติกาญจน์ ศรีสังข์. (2564). ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York : Harper and Row.
- Day and Sammons. (2016). *Successful School Leadership*. Berkshire : Education Development Trust.
- Hoy and Miskel. (2008). *Educational administration: Theory, research, and practice*. 8th ed. New York : McGraw-Hill
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970, September). *Determining Sample Sizes for Research Activities. Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Reyes III, R. C., Reyes, J. P., and Selorio, A. B. (2023, November). *21st Century Leadership Skills of Academic Heads towards High-Performance Organization Framework*. Docens Series in Education, 5, 58–80.
- Robinson, K. (2011). *Out of our minds: Learning to be creative*. 2nd ed. Chichester : Capstone Publishing.
- Trilling, B., and Fadel, C. (2009). *21st century skills: Learning for life in our times*. San Francisco : Jossey-Bass.